

Folkesagn fra Alslev Sogn

Bjergfolket i Foldbjerg

En ¼ mil øst for Toftnæs ligger det højeste punkt i Alslev Sogn – det hedder Foldbjerg – og det hedder det, fordi landskabet så ud som om det lå i folder, og derude holdt Bjergfolket til.

Det vidste Toftnæs bønderne nok, og de vidste også, at Bjerg-folket kunne det med at fremstille kobberkedler, og det ville være godt, at få fat i disse kedler.

Derfor drog alle mand af hus – ud til Foldbjerg for med deres spader at grave sig frem til disse kostbarheder, og sandelig – det lykkedes at grave sig frem til kedlerne, og så skulle alt jo være godt, men

Fra Foldbjerg var der en storslået udsigt, både til den gamle købstad Varde med sine 2 kirker og den store å, og de kunne også tydelig se hjem til Toftnæs by, og ak og ve. Til Toftnæs mændenes store forfærdelse opdagede de nu, at Toftnæs By stod i flammer, og det var en alvorlig sag, for i de gode gamle dage lå alle Toftnæs gårdene tæt sammen omkring landsbyfortet.

Så de smed, hvad de havde i hænderne og lod kedler være kedler og skyndte sig hjem for at redde hvad der var muligt.

Da de kom tilbage til Toftnæs, var der selvfølgelig ingen ild – og de kunne nok skønne, at det var Bjergfolket, der havde taget dem ved næsen, og siden dengang, har ingen fundet Bjergfolkets kobberkedler ude i Foldbjerg.

Sådan skriver Anna Novrup omkring 1910 i en stil, som hun har afleveret i Alslev Skole, hvor hendes far var førstelærer. Hendes mor var født og opvokset i Toftnæs, så derfra kom fortællingen om Bjergfolket, Toftnæs bønderne og Foldbjerg. Sognearkivet har en kopi af stilen.

”den hvide kvinde”

For mange år siden blev der talt om, at der om aftenen sås en kvinde klædt i hvidt, der gik frem og tilbage på vejen fra Alslev kirkegård og over til præstegården.

De fleste troede på det og holdt op med at gå der, når det var mørkt.

Men så var det en aften, at der kom en kone fra Vibæk og ville til Toftnæs. Hun troede slet ikke på det gengangeri, og da det var den nærmeste vej, gik hun fra præstegården op mod kirken.

Da hun nåede den på nær en halvt hundrede skridt, så hun pludselig til sin store forskrækkelse en hvid kvindeskikkelse komme imod sig. Konen ville flygte, men formåede ikke at røre et ben. Da den hvide kvinde kom hen til konen, hilste hun og nævnte hendes navn.

Folkesagn fra Alslev Sogn

Konen kunne nu også genkende gengangeren, og så til sin store forbavselse, at denne var en pige fra Vibæk, som var død for nogle år siden. Grunden til at hun ikke kunne få ro i sin grav var, at hun havde født et barn i dølgsmål, og havde dræbt barnet og begravet det ude i laden.

Hun beskrev nu stedet, og bad konen gå til præsten og åbenbare dette. Det lovede konen. Gengangeren ville nu have at konen skulle give hende hånd derpå. Det turde konen nu ikke, men hun turde heller ikke lade være, hvorfor hun gav hende sin vante. Pigen tog vanten og forsvandt ind på kirkegården.

Da konen var kommet sig lidt over skrækken, gik hun ned til præstegården, hvor alle undrede sig over hendes bleghed, og ind til præsten, til hvem hun berettede, hvad hun havde set og fået fortalt.

Dagen efter tog præsten med sin karl ud til Vibæk, hvor han lod grave i laden på det angivne sted, og her fandt man ganske rigtig resterne af et barnelig, som så blev begravet på kirkegården.

Efter den tid så man aldrig den hvide kvinde, for nu havde hun fået ro i sin grav.

”Æ gro sten”

Ude sydvest for Alslev kirke ligger ”æ gro sten”.

Den har 2 rækker huller – 10 i alt – og det er huller som en trold lavede i stenen, da han kastede den mod Alslev Kirke. Han var blevet vred over al den klokkeringning, og han stod nede ved Alslev å – 1 km nordvest for kirken, men han kastede for langt, og stenen fløj over kirken og landede lige så langt ude på den anden side af kirken, hvor den nu ligger ved den gamle præstevej mellem Alslev og Hostrup.

For øvrigt hopper den højt i luften, når den lugter nybag fra Gråsten gård.

Ikke alle tror dog på den historie - de mener derimod, at det var en trold fra Hostrup, der ikke synes, at der også skulle være en kirke i Alslev, og derfor smed stenen mod Alslev Kirke, men stenen faldt til jorden 1 km inden den ramte sit mål.

Der findes sikkert flere folkesagn fra Alslev området, og kender du til sådanne, vil vi gerne høre fra dig.

*August 2012
Alslev Sognearkiv.*